

Het altijd verdrongen schrikbeeld van een burgeroorlog komt in Frankrijk steeds dichterbij

Posted on 5 juli 2023 by René ter Steege

Niet voor het eerst ontploft in Frankrijk de uiterst ontvlambare cocktail van criminaliteit, onvrede in geïslamiseerde voorsteden, massa-immigratie, politiegeweld, echt of beweerd racisme en linkse politici die het vuur oppoken. Maar niet eerder viel zo vaak het g-woord, van guerre civile, burgeroorlog.

Arm Frankrijk. Alsof het niet genoeg heeft te stellen met een opstand, krijgt het ook nog op zijn kop van de Verenigde Naties.

Zo ontving Parijs van het VN-bureau voor Mensenrechten de sommatie het 'racisme bij de politie' aan te pakken. Dat zou op 27 juni in de Parijse voorstad Nanterre een agent hebben aangespoord om de 17-jarige Nahel Merzouk dood te schieten, het sein tot de rebellie die zich razendsnel verspreidde.

In plaats van compassie te tonen met een land in nood, gaf de VN het een trap na. Woordvoerder Ravina Shamdasani stelde zonder enig bewijs dat racisme Nahel het

leven had gekost. Dat vinden ook de voornamelijk uit de 'diversiteit' afkomstige relschoppers en hun pleitbezorgers in politiek en media.

Nahel Merzouk was in elk geval een doorzetter

Nahel was de zoon van een afwezige Algerijnse vader en een Marokkaanse moeder. Bij zijn begrafenis, zaterdag in Nanterre, na een plechtigheid in een moskee, waren volgens *Le Figaro* behalve Nahels moeder en oma vrouwen niet welkom. Die mochten later apart naar de begraafplaats komen.

Was Nahel een 'engel', aldus stervoetballer Kylian Mbappé, of 'gajes', 'racaille', volgens andere Fransen? Hij was in elk geval een doorzetter, getuige de vijftien keer dat de politie in Nanterre en omgeving hem in zijn korte leven aanhield voor het besturen van een auto zonder rijbewijs. Al die vermaningen, boetes, insluitingen op het politiebureau en een bevel voor een jeugdrechter te verschijnen hadden Nahel niet van zijn ideaal kunnen afhouden: het scheuren in dure auto's.

Zo kon het gebeuren dat hij die ochtend met twee maten in een 'sportieve' Mercedes AMG met Poolse kentekenplaten extra gas gaf op een voor de stadsbussen bestemde rijbaan. Even voordien was hij surveillerende motoragenten opgevallen door zijn gevaarlijke rijgedrag waarbij een voetganger en een fietser zich nog net in veiligheid konden brengen.

Ze hielden hem staande, maar Nahel reed door, een rood stoplicht negerend. De agenten scheurden erachteraan totdat Nahel in een file niet verder kon. Hij weigerde de motor uit te zetten, waarop een van de agenten zijn wapen trok en het in de richting stak van zijn hoofd. Nahel weigerde nog steeds mee te werken en reed toch door, waarop de agent hem doodschoot.

Dat relaas is afkomstig van Franse media die zich mede baseren op de lezing van de openbaar aanklager. Volgens een andere versie kreeg Nahel een klap van de agent, waarbij zijn voet van het rempedaal schoot zodat de Mercedes met automatische versnellingsbak doorreed. Wat de waarheid ook is, de agent werd ingesloten in de Parijse Santé-gevangenis in afwachting van een mogelijk proces.

Er was een tijd dat Fransen 'van kleur' beschikten over rolmodellen als Afrikaanse of Arabische schrijvers en denkers, gelauwerd om hun liefde voor de Franse taal en

cultuur. Nu zijn het jonge criminelen als Adama Traoré, eveneens overleden na een aanhouding door de politie, of de door a-sociaal gedrag opgevallen Nahel. Hij was tevens met politie en justitie in aanraking geweest wegens het bezit van valse kentekenplaten, heling, handel in en gebruik van drugs en het agressief bejegenen van agenten.

Nanterre is vanouds een links bolwerk

Zijn woonplaats Nanterre is een geenszins verpauperde voorstad van Parijs, dichtbij het chique Neuilly. De 'revolutie' van mei '68 begon er op de campus van de plaatselijke universiteit, volgens een dubieuze *claim to fame*. Het is een links bolwerk, lang bestuurd door burgemeesters die lid waren van de Communistische Partij. Tijdens zijn laatste rit scheurde Nahel er over boulevards en door wijken vernoemd naar linkse grootheden als Pablo Neruda, Salvador Allende en Nelson Mandela.

Op school blonk hij niet uit, maar het stadsbestuur maakte hem lid van een rugbyclub om hem van de straat te houden en bezorgde hem een plaats in het praktijkonderwijs, bekostigd door het Ministerie van Arbeid. Hij verdiende wat bij als pizzabezorger.

President Emmanuel Macron bezocht op het moment van Nahels dood Marseille, de 'stad van zijn hart' die hij eerder lyrisch had geroemd als een smeltkroes van volken en culturen. Nu, in een poging een dreigend oproer te bezweren, viel hij uit naar de agent die Nahel had gedood. Diens handelen was 'onvergeeflijk'.

Agenten voelen zich verraden door Macron

Ook premier Elisabeth Borne had lak aan de scheiding der machten. Op basis van de vage met een smartphone gemaakte beelden van Nahels contact met de agent concludeerde ze dat deze de regels voor het gebruik van zijn wapen had geschonden. De Assemblée Nationale, de Tweede Kamer van het parlement, eerde Nahel met een minuut stilte. Uiterst rechtse parlementariërs van de partij van Marine Le Pen, het Rassemblement National (RN), konden net op tijd de zaal verlaten.

De *appeasement* haalde niets uit; het oproer zwol met het uur aan en kreeg weldra

heel Frankrijk in zijn greep. Ditmaal niet alleen de banlieues, zoals onder meer in 2005, maar tot in het winkelcentrum Les Halles in het hart van Parijs. Het noordelijke Denain, een van de armste steden, is volgens de linkse burgemeester voor driekwart verwoest. In Macrons geliefde Marseille werden zo'n vierhonderd winkels geplunderd en vernield, vaak op klaarlichte dag.

De relschoppers, plunderaars, brandstichters en lynchmeutes namen het op tegen de toch al overbelaste politie en gendarmerie. De opstanden van de Gele Hesjes en de betogingen tegen Macrons bescheiden pensioenplannen hebben er hun sporen nagelaten. Nu voelden de agenten zich verraden door de president, de premier, de voorzitter van het parlement en de procureur die hun collega had laten opsluiten. Het betreft zo'n 45.000 mannen en vrouwen die avond aan avond jonge stadsguerrillero's trotseren.

'Onze collega wordt aan de schandpaal genageld in een mislukte poging de relschoppers te kalmeren,' aldus een leider van de politievakbond Alliance-Unsa. De bond kraakte in een communiqué 'woeste horden afkomstig uit gewelddadige minderheden die ons al decennialang het leven zuur maken'. Een mini-politiebond, geleid door een aanhanger van de zeer rechtse Eric Zemmour, feliciteerde de collega in Nanterre, 'die de verkeersveiligheid een grote dienst heeft bewezen'.

Buiten kijf staat echter de uitmuntende staat van dienst van de meermaals onderscheiden 38-jarige agent en oud-militair voordat wegpiraat Nahel zijn pad kruiste. Hij betuigde spijt.

De politie voelt zich behalve door de regering ook in de rug aangevallen door de grootste linkse politieke partij, La France Insoumise (LFI). Partijleider Jean-Luc Mélenchon weigert de relschoppers te veroordelen. 'We roepen niet op tot kalmte, maar tot gerechtigheid,' zei de man van in de 70 die het oud-linkse revolutionaire discours en de daarbij passende haat tegen de politie trouw is gebleven. Agenten zullen hem zijn kreet '*la police tue!*' nooit vergeven.

Mélenchons bondgenoot Sandrine Rousseau van De Groenen wekte vooral de lachlust op met haar vaststelling dat de plunderaars niet anders kunnen, gezien de armoede waaronder ze in de banlieues moeten leven…

In de banlieues zijn miljarden geïnvesteerd

In die wijken heeft de Franse staat sinds het oproer van 2005 zo'n 10 miljard euro geïnvesteerd, volgens de Rekenkamer. Sommige banlieues zien er piekfijn uit. Een vrouw in Toulouse toonde ons jaren geleden trots haar 'villa', zoals ze zei, een fonkelnieuwe sociale huurwoning in een 'moeilijke' wijk die dezer dagen ook zwaar werd getroffen.

Waarom konden al die miljarden niet voorkomen dat de banlieues nu veel krachtiger explodeerden dan in 2005? Een eensluidend antwoord is niet te geven, maar de aanzwellende legale en illegale immigratie, gezinshereniging, de komst van vluchtelingen en de angst voor een echte aanpak hebben er zeker toe bijgedragen. 'Kritiek speelt extreem-rechts in de kaart,' was lang het excuus om het zo min mogelijk over immigratie te hebben.

De klachten van de rellende jongeren over racisme, discriminatie op de arbeidsmarkt en politiegeweld zijn vaak terecht. Maar zoiets valt te verwachten als een land grote groepen niet-westerse migranten op zijn grondgebied toelaat die in veel opzichten afwijken van wat niet meer 'autochtonen' mag heten. In het ergste geval gaan beide bevolkingsgroepen elkaar haten.

Hoon trof Fransen die banlieusards een vijfde colonne noemden, totdat ogenschijnlijk goed geïntegreerde Arabische jongeren in het rampjaar 2015 (Bataclan en andere aanslagen) de ergst denkbare terroristen bleken. De Franse idealen kregen nooit echt vat op de banlieues, waar gaandeweg parallelle, goeddeels islamitische samenlevingen ontstonden. In deze 'verloren gebieden van de Republiek' zullen veel bewoners nooit van Frankrijk houden.

Dat merkten de Fransen dezer dagen opnieuw, maar niet eerder viel zo vaak het woord 'burgeroorlog '. Die kan er komen 'als gevolg van veertig jaar rampzalig immigratiebeleid', schreef Marion Maréchal van Eric Zemmours partij Reconquête! in *Le Figaro*.

Maréchal: 'Er komt een dag dat de Fransen in het verzet gaan en de wapens opnemen.' Zemmour beschouwt de banlieues als 'buitenlandse enclaves' en ziet in de onlusten na Nahels dood de voorbode van een 'etnische oorlog'. Onduidelijk is of hij die wenst of vreest.

Een burgeroorlog is niet meer alleen politieke fictie

Zo'n oorlog bleef tot nu toe beperkt tot de '*politique fiction*'. In zijn roman *Soumission* (2015) beschrijft Michel Houellebecq hoe islamitische bewoners van de voorsteden zich bewapenen tegen aanhangers van Marine Le Pen als zij de presidentsverkiezingen dreigt te winnen. Om dat te voorkomen, schaart de linkse en rechtse oppositie zich achter een islamitische kandidaat, die Le Pen verslaat.

En van de ene dag op de andere is het racaille, het jonge gajes uit de voorsteden, uit de straten en winkelcentra verdwenen! Al in 1973 beschreef romancier Jean Raspail hoe een 'vloot' van arme immigranten aanspoelt in Zuid-Frankrijk. Gewapende strijders uit alle delen van Frankrijk snellen naar de kust om het onheil af te wenden.

Terug naar de realiteit van 'horden' jongeren die vanuit de banlieues plunderend en brandschattend de stadscentra binnenrukken. Een altijd verdrongen schrikbeeld komt akelig dichtbij. De eerder vermelde politievakbond: '…vandaag voeren we oorlog, morgen gaan we in verzet, laat de regering dat goed begrijpen.'

René ter Steege *is journalist, schrijver en vertaler.*

Wynia's Week *is onafhankelijk, ongebonden en broodnodig. De donateurs maken Wynia's Week mogelijk. Doet u mee? Dat kan op verschillende manieren, kijk HIER. Hartelijk dank!*